Náučný lesný chodník Kvašná voda

Kraj:	Prešovský
Okres:	Prešov
Geomorfologická jednotka:	Šarišská vrchovina
Geologická jednotka:	flyšové pásmo
Chránené územie:	žiadne
Prístup:	bus MHD Prešov, Kvašná voda
Východisko:	Prešov, juhozápadný okraj osady Vydumanec, lesné parkovisko
Trasa:	Prešov, Vydumanec – Ortáše – dolinou Chujavy k juhu – rekreačná lokalita Kyslá Voda (Kvašná voda) – minerálny prameň Kadlubek – otočka lesnej účelovej cesty
Dĺžka:	4,5 km, prevýšenie 100 m
Čas prechodu:	1,5 h
Počet zastávok:	13
Náročnosť:	nenáročná trasa

Zameranie chodníka: lesnícke, prírodovedné

Typ chodníka: samoobslužný, líniový, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Trasa je v závere súbežná so zelenou a krátko i žltou turistickou značkou.

Rok otvorenia: 2021

Aktuálny stav: Informačné panely sú v dobrom stave (2023).

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: Stredná odborná škola lesnícka, Školské lesy, Cemjata 3, 080 01 Prešov, tel. 051 / 7711 300

Poznámky: (1) Žiaden informačný panel v teréne neobsahuje žiaden názov náučného chodníka. Pre databázu sme použili jeho označenie na Facebooku jeho zriaďovateľa (uvedený v kontakte). Uvádzajú sa aj iné pomenovania, napr. Náučný chodník Stredná lesnícka škola Prešov. (2) Súčasťou niektorých informačných panelov je aj prírodovedne zameraná aktivita. (3) V strednej časti je náučný chodník súbežný s prvou časťou náučného chodníka Kvašná voda.

Upozornenie: Trasa náučného chodníka využíva lesné komunikácie, po ktorých jazdí ťažká lesná technika, je preto nutná zvýšená opatrnosť.

Využiteľnosť pre školy

Náučný chodník je pre terénne vyučovanie svojím úzko a do hĺbky zameraným obsahom, tematicky určenom pre študentov SOŠ lesníckej, vhodný len v obmedzenej miere.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Prešov. Tretie najväčšie mesto na Slovensku, leží na sútoku Torysy a Sekčova v severnom výbežku Košickej kotliny medzi Šarišskou vrchovinou na západe a severným koncom Slanských vrchov na východe. Oblasť mesta bola osídlená už v dávnoveku. Prvá písomná zmienka pochádza z roku 1247, od roku 1347 bol slobodným kráľovským mestom na križovatke obchodných ciest a rozvíjali sa tu remeslá a kultúra. V roku 1604 ho dobylo sedmohradské knieža Štefan Bočkaj. Prešovské jatky – hromadná poprava 20 prešovských mešťanov a zemanov, ktorú v roku 1687 po vykonštruovanom procese za protihabsburský odboj a kalvínsku či evanjelickú vieru nariadil generál Antonio Caraffa. Prešovská vzbura – poprava 40 vzbúrených slovenských vojakov z roku 1918, ktorá predznamenala rozpad Rakúsko-uhorskej monarchie. V roku 1919 tu bola vyhlásená Slovenská republika rád. Po vzniku Československa ako aj po oslobodení v roku 1945 nastal priemyselný a stavebný rozvoj mesta.

Cemjata. Časť mestskej časti č. 2 mesta Prešov západne od jadra mesta v doline Bzenovského potoka v členitom zalesnenom okraji Šarišskej vrchoviny pod sedlom s osadou Zabíjaná, ktorým prechádza štátna cesta z Prešova do Margecian. V polovici 19. storočia sa vyvíjala v území s minerálnymi prameňmi ako prímestská liečebná a rekreačná osada. Známe bolo sanatórium Krajinskej jednoty pre liečenie učiteliek. Kúpele, ktoré mali v celom Uhorsku povesť ako najlacnejšie, zanikli po druhej svetovej vojne. Pribudla výstavba rodinných domov a veľká záhradkárska osada. Niektoré z budov kúpeľného areálu sa zachovali a slúžia ako zariadenia pre seniorov. Dobovú záľubu miestnych uhorských šľachticov – kúpeľných hostí – spory riešiť duelom (súbojom pomocou strelných zbraní) pripomína malý pamätník v lese severne od osady na mieste, kde sa 8. 1. 1881 uskutočnil historikmi zaznamenaný posledný takýto pištoľový súboj, podľa čoho sa lokalita volá **Zabíjaná** (vedie k nemu Lesný náučný chodník Zabíjaná). V osade je sídlo Školských lesov Cemjata pri Strednej odbornej škole lesníckej v Prešove, založených v roku 1959, ktoré okolitý lesný užívateľský celok aj obhospodarujú. Územie je prímestským rekreačným zázemím Prešova s **lesoparkom Cemjata**, vybudovaným v roku 1978, s početnými turistickými trasami, cyklotrasami, náučnými chodníkmi, minerálnymi prameňmi a

ďalšou vybavenosťou. Prechádzajú ním červeno značená diaľková turistická trasa Cesta hrdinov Slovenského národného povstania (Devín – Dukla) – najdlhšia turistická magistrála na Slovensku – a zároveň tu súbežné Európske diaľkové turistické trasy E3 a E8 (viac o E3 > v Náučnom chodníku Okolím Rajeckého hradu a o Ceste hrdinov SNP a E8 > v Náučnom chodníku Kavečany – Hrešná).

Arborétum Ortáše > Náučný chodník Kvašná voda

Kvašná voda. Výdatný minerálny prameň východne od osady Cemjata v doline Chujavy v Šarišskej vrchovine v rámci lesoparku Cemjata v rekreačnej lokalite Kyslá Voda (Kvašné voda). Voda je slabo mineralizovaná, uhličitá s teplotou okolo 10°C s celkovým obsahom oxidu uhličitého nad 2 000 mg/l. Okrem oxidu uhličitého obsahuje vápnik, horčík a železo. Prameň i jeho okolie s rekreačnou vybavenosťou sú udržiavané.

Šarišská vrchovina. Horský celok na východe Slovenska medzi Jarovnicami, Širokým, Drienovskou Novou Vsou a juhozápadným okrajom intravilánu Prešova. Na severozápade až juhu susedí s Bachurňou, Braniskom a Čiernou horou, na východe a severovýchode s Košickou kotlinou a Spišsko-šarišským medzihorím. Ide o rozložité flyšové pohorie s hladko modelovaným pahorkatinovým až vrchovinovým reliéfom s chrbtami na pieskovcoch, dosahujúc max. výšku v západnej časti nad Širokým plošinatým lúčnatým vrchom **Za horou (717 m n. m.)**. V častiach s prevahou ílovcov nad pieskovcami sa vyvinuli brázdy (Širocká, Sedlická a Chminianska). Pri južnom okraji sa vyskytujú mezozoické sedimentárne horniny veporika. Pohorie preteká a odvodňuje riečka Svinka, prameniaca v susednom Branisku, a jej prítoky, len najjužnejšie neveľké plochy patria povodiu tu prameniacich priamych prítokov Hornádu. V území bohato rozčlenenom dolinami potokov s početnými drobnými sídlami sa striedajú plochy s poľnohospodárskym využitím, prevažujúce v západnej, vyššej, no menej členitej časti, s lesmi. Vrchovinou naprieč – spolovice údolím Svinky – vedie diaľnica D1.

Názvy informačných panelov

1. Náučný lesný chodník. Zhotoviteľ: Stredná odborná škola lesnícka Prešov, Školské lesy Cemjata
2. Naše lesy
3. Lesy ochranné
4. Lesy osobitného určenia
5. Lesy hospodárske
6. Obnova lesa
7. Starostlivosť o kultúry a nárasty
8. Výchova mladín
9. Výchova žrďkovín a žrďovín (prebierky)
10. Výchova kmeňovín
11. Obnovná ťažba
12. Náhodná ťažba (kalamita)
13. Prírode blízke obhospodarovanie lesa
14. Záver

Žiaden informačný panel v teréne neobsahuje žiaden názov náučného chodníka.

NÁUČNÝ LESNÝ CHODNÍK
ZASTÁVKY NÁUČNÉHO CHODNÍKA:

E 8
E3

ZASTÁVKY NÁUČNÉHO CHODNÍKA:
1 NAŠE LESY
2 LESY OCHRANNÉ
3 LESY OSOBITNÉHO URČENIA
4 LESY HOSPODÁRSKE
5 OBNOVA LESA
6 STAROSTLIVOSŤ O KULTÚRY A NÁRASTY
7 VÝCHOVA MLADÍN
8 VÝCHOVA ŽRŐKOVÍN A ŽRŐOVÍN (PREBIERKY)
9 VÝCHOVA KMEŇOVÍN
10 OBNOVNÁ ŤAŽBA
11 NÁHODNÁ ŤAŽBA
12 PRÍRODE BLÍZKE OBHOSPODAROVANIE LESA
13 ZÁVER

